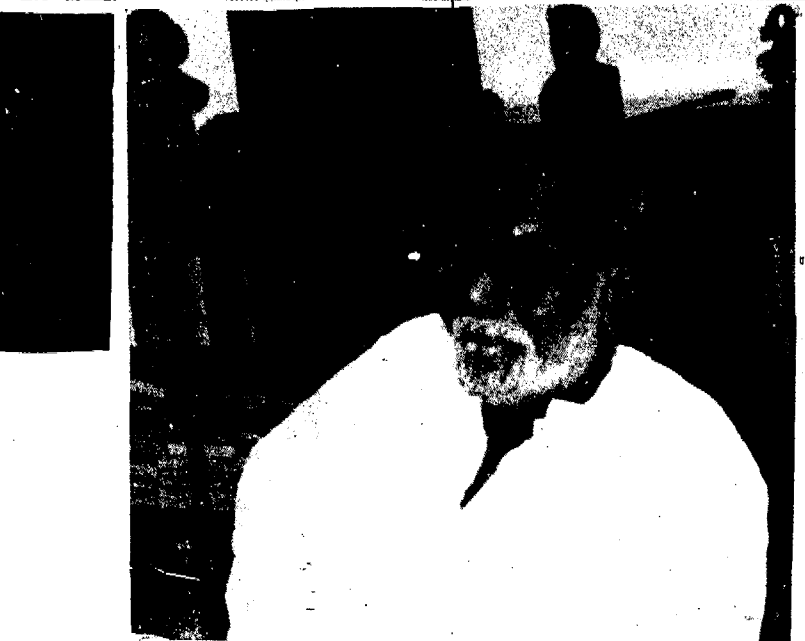

de: 90/750

నార్లవారి నాలుకాలు

కీ.శే. నార్ల వెంకటేశ్వరరావుగారి నాలుకలు, నాలుకాలు, కీర్తి ప్రతిష్టలు అర్జించుకున్నాయి. "నీత జోన్సన్" కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ బహుమతిని అందుకున్నది. ఆయన నాలుకాల్ని పరిశోధనాత్మక ఫలితాలే. మూలగ్రంథాలను క్లుప్తంగా అధ్యయనంచేసి, వాస్తవాలను నిజతంగా వివరించాడు. "నీత జోన్సన్" అందించారు. "జాబాల్", "నరకంలో పొరకొందుడు" ఆ కోవలోనివే. "ద్రాపది" ఐదుగురు భర్తలతో కాపురం చేసిన యితృత్వాన్ని స్వీకరించి రాసిన ఐదవకాల నాలుకానికి సీరిక సంతకం చేశారు. అలాగే "హిరణ్యకశిపుడి హత్య" నాలుకల పూర్తి చేసినా విమల పీఠిక సంతకం పూర్తికాలేదు. నార్ల చనిపోయిన అనంతరం పాఠకకోరికలకు తోలిస్తే యీ నాలుకాలు అందించగలగడం, అందునా తొలి తెలుగు దినపత్రిక ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖంగా యిది రావడం ఎంతో గర్వించదగిన విషయంగా భావిస్తున్నాం. పాఠకకోరికం వీటిని ఎలా స్వీకరించినాసరి ఫలవాలేదు. నార్ల భావాల ప్రభావాన్ని ఎంత సునిశితంగా విమర్శిస్తే అంతగా ఆయన ఆకాశక్తి తీరినట్లే. ఎదురీతకు అలవాటుపడిన యాంబిసెంట్ మెంటల్ రచనలతో శ్రీ నార్ల రేకెత్తించిన ఆలోచనా ప్రపంచంలో యిది మకుటాయమానాలు!

- డా. ఎన్. ఇన్నయ్య

సాహితీమూర్తి వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గారికి ఆంధ్ర సాహిత్యంలో ఒక విశిష్టమైన స్థానం వున్నది. వారు స్వజాతీయ రచనలతో పాటు వాస్తవ పరిశోధనను కొనసాగించారు. వారు కవులు, మాత్రమే కాదు, పరిశోధకులు కూడా. కేవలం సాహిత్య ప్రేమలే కాదు, యోగసాధనప్రయత్నాలు కూడా. సాహిత్యాన్ని అన్ని భాగాలలో ప్రజల అవగాహనకి అందించడానికే వారు ఆశించారు. అందుకు అనుగుణమైన రచనలు చేశారు. సాహిత్యం సమగ్రంగా అందించేటా ఉండాలని ప్రభాకరశాస్త్రి గారు భావించారు. శాస్త్రీయ వ్యక్తత కడప కళిని రచనలు, అనే విధంగా అనువాదాలు కొనసాగించారు. వారి వ్యాస ప్రపంచంలో ప్రతిబింబించి సాహిత్య విషయమేమి లేదని చెప్పవచ్చును. వివిధ గ్రంథాలకు వారు రచించిన పీఠికలు రక్తచేతలే అనవచ్చును.

తెలుగు భాషా పరిణామాన్ని గూర్చి శాస్త్రీయంగా "ఆంధ్రభాషాపరిణామ" పరిశోధనలు చేయాలని అలవాటు, ఎలలోయి వలకు కన్నడం, తెలుగు వలకు తెలుగు" అన్నారు. ఈ మాటల్లో పొడవ ఉన్నప్పటికీ వారిలో భాషాభివృద్ధి శాస్త్రాన్ని అనుసరించి తెలుగు భాషాభివృద్ధి ప్రయత్నం గురించి ఉంది. శాస్త్రీ గారికి సంప్రదాయపరమైన పరిజ్ఞానంతో పాటు, ఆధునిక భాషాశాస్త్ర పరిజ్ఞానం ఉండటంతోనే వై భాషాభివృద్ధి.

శాస్త్రీయ అనేక భాషల గ్రంథాలను పేజీ రించారు. గాలి పరిశీలించడం వల్ల భాషా, లిపి, వాటి పరిణామ తత్వం వారికి సులభంగా అవగాహన ప్రాప్తించి భాషాభివృద్ధి పరిణామాలపై విశిష్ట మౌఖికత. శాస్త్రీయ ప్రకటించిన సాహిత్య చారిత్రా ప్రామాణ్యత తత్వం లేని సంపద మైన అనేక ప్రత్యేక విషయాల కోసానికి తెలియ

వాయి. మొట్టమొదటి తెలుగు పదం కవిత్వమైన కీర్తి శాస్త్రీగారిది. అమరావతి శాసనాల్లో లభించిన "వాగలు" అను పదం "వాగము" అను పదానికి రూపాంతరమని వారు నిరూపించారు. శాస్త్రీగారు ద్వినద వ్యాయమునకు చేసిన పేజీ అవిభక్త సామాన్యమైనది. "శృంగార శ్రీనాథం" అనే గ్రంథంలో వల్లాల వీరచరిత్రను గూర్చి శాస్త్రీ ద్వినద యొక్క దేశభక్త్యాన్ని వివరించారు. ద్వినద కవితాప్రస్థావన "సామ్యం" అనే పదాన్ని గూర్చి దేశీయ కథలను దేశీయ భాషలో రచించినందుకు పాల్పడిన కవితో అంధ్రా ముద్ర చక్కగా వెలుగుతున్నది అన్న మాటలు యీ గ్రంథమే.

వేటూరి వారు ద్వినద వ్యాయం మీద ఎంతో అభిమానాన్ని చూపించారు. ముఖ్యంగా వారు ద్వినద శాఖకు చెందిన "బసవపురాణం" "రంగనాథ రామాయణం" మొదలైనవి కాక, వల్లాల వీరచరిత్ర, అన్న మావార్ల చరిత్ర, తిమ్మక్క, రచించిన - సులభతా కల్పాంతంలో పాటు కాలువరాజు కథ, అనుసరించిన, ముఖ్యంగా శాసనద కృతులను కూడా వారు సంస్కరించారు. శాసనద సాహిత్యమునకు వారు చేసిన పేజీ గొప్పది. కూనమ్మ వదాలను సేకరించారు. గొప్ప పాటలను కవిపట్టించారు. ఏం పాటలను, కోపాలను పరిచయం చేసారు. "గాలికవిత్వం" అను పేరుతో సామాన్య జనం మాట్లాడుకోనే వలకుల క్లమ ప్రత్యేకంగా పాఠకకోరికలను చేశారు.

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి సాహిత్యసేవ అంతా ఒక యొక్క "వామపద్య మలేమంజరి" మరెవ్వరూ చేయలేదు. ఇందుమించి వచ్చుచున్నామింది ప్రభాకర శాస్త్రి వారి వ్యాసం అనేక సంపుటలుగా సంకలనం చేసిన కీర్తి వారిది. "వామపద్య మలేమంజరి" మూలంగానే కాక అన్నమాచార్యుల క్లమను పరి

మృదించి సేవల ప్రయోజనం వనలేని మేలును చేసిన గౌరవం శాస్త్రీగారిది.

వేటూరి వారు కేవలం పరిశోధకులు, విమర్శకులుగానే కాక కవిగా ప్రసిద్ధి గాంచినారు. వారు నాటించిన ఖండకావ్యాలు అధునిక తెలుగు సరస్వతికి ఎంతో అందాలు సమకూర్చాయి. యుద్ధాక్షరికావ్యమైన ఎన్నోకవి విన్నవిన కృతుల రచించిన శాస్త్రీగారు అధునిక ఖండకావ్య నిర్మాణ దక్షుని తెలుసుకున్నారు. విన్నవాలి చేస్తూ, విశ్వాసము, కరుణల తీసి, ద్వినదప్రసన్నము, మూర్ఖాక్ష మున్ను మొదలైన కృతులు వారి సరళ మనోహరమైన పద్యరీతికి, సీరి బోధకు చక్కని ఉదాహరణలు.

శాస్త్రీగారికి సంస్కృత నాలుక కల్గింది. భాషా చరిత్ర అభిమానం. భాషాభివృద్ధి, పద్య మయమైన, ప్రతిపా నాలుక, మొదలైనవాటిని చక్కగా తెలిసినారు. ఇట్లే వీరు ముఖ్యంగా రచించిన "గాలికావ్యాం" ఎంతో ప్రశస్తి మైన రూపం. ఇది 1944 లో మద్రాసు రేడియో కేంద్రం నుండి ప్రచురించబడింది.

వారి వచన రచనల్లో "శృంగార శ్రీనాథం" చెప్పుకోదగిన గ్రంథం. ఈ గ్రంథంలో తొమ్మిది ప్రకరణాలన్నీ. ఇందులో శ్రీనాథుని కుంగిరాలు మొదలైనవి అతని రాజ్యాధిపతి, వారిలానే, భీమ ఖండ రచనావిధానం, కనకాభిషేకం, కర్ణాట దేశాటనం, వల్లాల వీరచరిత్ర, శ్రీదారిలాను కర్ణాటకం, శ్రీనాథుని శృంగార జీవనం, వ్యక్తిత్వం మొదలైన అంశాలు ఉన్నవి. శృంగార శ్రీనాథం శ్రీనాథునిదే శాస్త్రీగారు రచించిన సద్భావ గ్రంథమే అనిపిస్తుంది.

వారి రచనల్లో వచన సాహిత్యం కూడా ప్రశస్తి మైనది. అందులో కథలు కూడా ఉన్నవి. కామధేను

ద్రాపది

ద్రాపది: నన్ను నీకు కోరి!
ద్రాపది: [వ్యాస వదనంలో] ఏమి కోరి!
అదే మన క్షణంవల్లనే మూలం! మధుసూదన దుర్యోధనుని పాపము మాని మీ తమ్ములతోపాటు నేను కూడా మృత్యువు కాక, కురుక్షేత్ర సంగ్రామం అనివార్యమైంది!
ద్రాపది: ఇంతలో నన్ను అంతలో కప్పి, ఇంతలో అగ్రహం, అంతలో అనుగ్రహం-వశభావ విలాసాలతోనే ఈ పంచలతోమే త్రి శాకి కోరి!
ద్రాపది: [చిరునవ్వుతో] అయితే, పురుష శాఖకి ఏదీకోరే తెప్పించో నన్ను చెప్పండి!
ద్రాపది: నా అనుమతి కోరడం చేసికో- చెప్ప!
ద్రాపది: శ్రీ శారి విత్తమెరిగి ప్రవర్తించడం! ద్రాపది: భావాను! లేకపోతే ప్రతి గృహ మొక కురుక్షేత్రమౌతుంది!
ద్రాపది: [వచ్చి] ఆ ప్రమాదం తప్పాలంటే మూలంలో నన్ను మరచిపోక, తిరిగి రామాయణ పఠనం సాగించండి!
ద్రాపది: నర! [పుస్తకం చేతిలోకి] తీసుకుని, చదవడం మొదలు పెడతాడు! చెప్పక తప్పదు? నర! "తన ప్రయత్నం అభిమానం తున్నా వివేక, అభివృద్ధిని గురించే మాట్లాడగోరి, నీత తన్ను రాముడు తెలుపబోయాడు" సాహిత్య గీతంనుండి విశ్లేషించి, ప్రేమ చేతులు, శర్యము చేతుల విడిచి రోముగారి రాముని కలిగి నిందించడం: రామా! విధిలానితమైన నా తండ్రి జనకమహారాజు పురుష భావంతో పున్న త్రి విన్ను అట్లుగా తెప్పకొన్నట్లు తెలుసుకుంటే ఏమవుతుంటా? ఓ రామా!
ద్రాపది: నీత ఇంత పదునంగా మాట్లాడిందా? మనమున్న సాహిత్య కలిగినవారు భర్త ఎవరైనా కనురుకులూరుకుని, ఇంతగా వేరు సార చేసుకుంటారా?
ద్రాపది: భర్తను దూషించగా లోకం లో తం, మధుర మధురంగా దూషించావుమా!
ద్రాపది: [వచ్చి] అంతలోనేనా నీత తన తిట్లను కట్టబెట్టా? ఆ రాముని మనస్సును- పాపం-మరింత పెప్పిస్తూ పోయిందా?
ద్రాపది: నాపించుకుందా తిట్లడం నీవే అందరు భార్యలకు చేతకావడా?
ద్రాపది: నాపిలేకందా తిట్లు తినడం రాముని వలె అందరు భర్తలకు కూడా చేతకావాలి!
[తిరిగి ద్రాపది నవ్వు ద్రాపది చిరునవ్వు.]
ద్రాపది: మనస్సులోనే కథ ముందుకు సాగడంలేదు. దయచేసి, చదవండి!
ద్రాపది: "ఓ రామా! విధిలా పురాన్ని పాలించే నా తండ్రి జనక మహారాజు..."

ద్రాపది: మాట మాటల్ని జనక మహారాజు ప్రసక్తి తెచ్చింది చేసింది? తానొక మహారాజు పుత్రుడే, రాముడు మరొక మహారాజు పుత్రుడు కాదా?
ద్రాపది: ద్రుపద మహారాజు కూర్మపుత్రుడని నవ మాట అమృతం జ్ఞానం చేయడానికి నీవైతే ద్రాపది చేతు పెట్టుకున్నావు గదా!
ద్రాపది: నా నిజనామం కృష్ణ.
ద్రాపది: కాని, అబాల్యంగా నీ ప్రసక్తి నామం ద్రాపది!
ద్రాపది: పుట్టుకతోనే తమ ప్రసక్తి నామం ద్రాపది! కాదో!
ద్రాపది: నవ్వు ద్రాపది చిరునవ్వు!
ద్రాపది: నీత దూషణ వాక్యాలను నీవంతా వివేకరహితంగా?
ద్రాపది: వివేకపదానికి తమకు సంతకం లేకపోతే!
ద్రాపది: మధ్య నాకు సంతకం చేసి?
ద్రాపది: నీత మంచి నేతృత్వ పాత్రలు నేర్చుకుంటానో అని! [కురం ద్రాపది నవ్వు: ద్రాపది చిరునవ్వు. ద్రాపది తిరిగి చదవడం ప్రారంభిస్తాడు.]
ద్రాపది: "విధిలాపురాన్ని పాలించే నా తండ్రి జనకమహారాజు, భార్యను శాపాడుకోలేక, ఇప్పుడు విడిచి, అడవులకు వెళుతున్న నీ సంగతి విని, నా అట్లుగా త్రిమే శాని, పురుషుడు కాదు; పురుష భావం దాల్చిన త్రిమే నన్ను వంచడం చేశాడని వివరాస్తాడు గదా! తెలుసుకున్న మూర్ఖునితో ఎట్టి ప్రతాపం పున్నదో అట్టి ప్రతాపం రాముడైన నీతో కనబడదు. ఈ ప్రజలందరూ తెలివి తక్కువ తనం వల్ల రాముడు ప్రభావంబడించి అంటారేకాని, అది నన్ను బూటకం. ఓ రామా! నీవు ఏ పని చేసి..."
ద్రాపది: ముందేమో తండ్రిపై పెట్టిన పిచ్చు పురుషదేశావృద్ధి. ఇప్పుడు తానై నీకు పాపం లేదంటున్నది. ఏ త్రిమేనా ఇంత పౌరుషం తగదు!
ద్రాపది: నీత సాధారణ త్రి కాదు; ఆమె మహాపాద్య, పరిపూర్ణ శిరోమణి!
ద్రాపది: అసాధారణ త్రి తన భర్త పెట్టిన తనకు అసాధారణ భక్తి గౌరవానికి అసాధారణ దూషణ వాక్యాలతో ప్రదర్శించింది కాదో!
ద్రాపది: ఏ వాక్కులవైనా వాటిని నరకం నందర్నాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని పరిశీలించాలి. వన వానానికి తన వెలు రావలసినదని రాముడు చెప్పిన సందర్భంలో భర్త విమోచనాన్ని నిషేధ మాత్రమేనా భరించలేని జానకి తీవ్ర పూర్వాయాచన వల్ల తీవ్రంగా పనికింది!
ద్రాపది: ఎంత తీవ్రపదనలోనైనా భర్తను "నీవు పురుషుడవు కావు; నీకు పౌరుషం లేక పడం దుష్టుల! రాముడు కాబట్టి సరిపోయింది కాని, మరొక భర్త ఆ మాటలన్న భార్యను నిలుపుగా చిత్తేరాది!
ద్రాపది: ఆయన క్షమామూర్తి!
ద్రాపది: ఆ క్షమ భూరణం విషయంలో

ఏమిపోయిందో! ఇంతకంటే వారి న్యాయానికి అమ ముక్క పెట్టాలి కోయించితేదాడు!
ద్రాపది: ఆయన మానవత్వము! ఆయన వర్ణలను సాధారణ మానవ ప్రమాణాలతో విశ్లేషించడాడు.
ద్రాపది: తమరేమైనా చెప్పండిగదా, నాకేమో నీత నిందతో కొంచెం నిజం లేకపోతే...
ద్రాపది: [ముక్కుపై వేలు వేసుకొంటూ] ఎంత పాపపు నాలు!
ద్రాపది: క్షమించండి! [తన పెళ్లి, తాంబూలం పల్లెల దగ్గరికి వెళ్ళి] మరి నాలుగు ఆకులు వేసుకుంటారా?
ద్రాపది: ద్రాపది: నవ్వు!
ద్రాపది: [ఒక ఆకు ముక్కుపై ద్రాపది అందిస్తూ] పోనీ, ఇవేక్కా!
ద్రాపది: నాకు పచ్చ! నీవు వేసుకో! జానకి...
ద్రాపది: [ఆకు ముక్కుపై వదలగలగా నోట పెట్టుకుంటూ] పోనీ, కాస్త పచ్చిపోడి వేసు కుంటారా?
ద్రాపది: పచ్చ. జానకి ఏమన్నా తనకోక కలిపి వట్టి నమయంతో డూబ పారవశ్యంతోనే అన్నది-ఆ సంగతి నీవు గమనించడం లేదు!
ద్రాపది: దూతలతో తాము నన్నోడిన దాని కంటే అమె కిది కలిపి వట్టి నమయం కాదుగదా! అప్పడైనా నేను తమ వాక్కులూ అన్నానా?
ద్రాపది: అప్పుడు నీవు ప్రకటనా పాత్ర మైన పిగ్గిపానీ ప్రదర్శించావాని, మరొక నవ్వి నీ కంటే...
ద్రాపది: నిద్ర?
ద్రాపది: విలాసరాజు కొలుపుకొంటూ కోవకుడు విన్ను అమరించినప్పుడు...
ద్రాపది: అప్పుడైనా వీరవిక్రములైన పతలు నా కక్షలకు రావడం లేదని విలసింపానే తప్ప తమను నిందించలేదు!
ద్రాపది: ఎవరన్న మాటలు వారికి జ్ఞానం వుండవులే! నేను జాడపరచడం వల్లనే...
ద్రాపది: నిద్ర వేరు జారి ఆ ఒక్క మాట అన్నాననుకోండి!
ద్రాపది: విలాస నల్లలో అదొక్కమాటే కావచ్చుగాని, ఆ తర్వాత పంజాలోనే నీవన్న మాటలు...
ద్రాపది: అని తమ తెలి తెలిశాం?
ద్రాపది: నీవు దానిపట్లనంత మాత్రాన తెలియకదా వుంటారా?
ద్రాపది: క్షమించండి. రెండవతూరి పేర్ లంగలో మోరవమానం జరిగే సరికి భరించలేక విడిచి వదిలించుదాటి.
ద్రాపది: నీతకు ఇది కూడా అట్టి పచ్చి వేషమే!
ద్రాపది: ఇది ఒకే విధమైన నవ్వివేషాలంటే- ముప్పించాలి-నేనోకరించలేను.
మిగతా డిసెంబర్ 11 సాహితీలో

ఫూస్కిన్ కవిత సాంధ్యతారక
తెలివే ముహూల తేరు గగనాలలో
తేలిపోతున్నాది- పాలిపోతున్నాది
వేదగూతాలలను వెదజల్లు తొలికత్తి!
వెలిగి పోతున్నావు- వెలిగిపోతున్నావు!!
దిక్కి శిల్పాలయన శిశిరమేధానాలు
సీమిత కాంతిలో ధగధగా వెలిగాయి
స్పందించునది నీరు నీలికొండల పేరు
నీను వెలుగులతో నీగిగా మెరిశాయి
మీ మరచి వున్నందు మధుర స్వప్నములను
మెల్లొల్లుతుంది నీ మేలింబగు కాంతి
నింగిలో నడిచేయి తొంగిచూనే నిన్ను
నిండు గుండెనిండ నింపుకుంటున్నాను.
(1820)
(అనువాదం: కిషోర్)

ఒక అగ్ని శిఖలో అన్నీ లీనమైనట్లు
అగ్ని శిఖల వగ్గు వుత్సాహం క్షేమంతో ఈగలా వేయి చేతుల్లో వెదుక్కుంటూ శిథిలాంగా వున్న వ్యవస్థ మృత్యు నిద్ర చేరుకుంది.
మంటల ముద్దల నెత్తుల జల్లులు కురిసిన క్షత విక్షత వక్షత అగ్నితో అమర వీరుల పద ముద్రల ఏకైక ఫలిస్తోంది రగిలి రాల్చే, కంటకావృత భయకంపిత జననాశ్వాల వెను దెక్కిల చప్పుడుల రాజ్యాంపు ద్వందంలో నిలుచున్నది చైతన్యం ఒక్కటే మృత్యుంజయు
ఎండి మండిన ఈ నేల మీద జాతి పూర్వయం బ్రద్ధలయ్యి, పచ్చి నెత్తురు ముద్దలయ్యి మొలకెత్తుంది మృణ్మయ మరణంలో క్రాంత జీవశాఖ!
యుగాలుగా పారుతున్న నెత్తుల పదాల మీద కొత్త శబ్దం ద్వనిస్తోంది నిన్న మీరు చూసిన జయోపయోగ జయోభయోగ్లో త్పల మూత్రం తొంగి చూసి మామయైన కోయిలేఖ ప్రజ్ఞతను చీల్చుకు వివారించే అదృత శిష్టల ఆక్షోభో అశ్రువులు తుడిచి వేసే అమృత పూర్వయంలా చెవిటి చీకటి పారల్చి చీల్చే కాంతి కిరణంలా
ప్రతి ఊచ ఒక పూర్వాంశ, ప్రతి పదమూ ఒక మార్గంలా, పోరాటం పూర్వోపాత సమరంలో మీ నెత్తుల తడిసిన జెండా నేనొక్కడనూ ఇక్కడే ఉండను, కానీ ఒక అగ్నిశిఖలో అన్నీ లీనమైనట్లు నిశ్చల నిర్భల మానవ పూర్వయాలకు తొలకరి రూపంలా అక్కర్లే అనాగరిక అనంగత గతంలోంచి, అప్రయోజన అప్రస్తుత ప్రస్తుతంలోంచి భవిష్యత్ చరిత్ర గర్భ గృహంలోకి సిరా మరకల చెర నుండి విడుదలైన వివస గీతకలా, జాతి జీవన కైత్ర యాత్రకు దారి చూపిన మహామహా ల త్యాగనిరతికి పోరతిలా వాస్తవ పూర్వయాల సదీకృత చిత్రపథ చేసే అభినవ కాళియుని ఫణాలపై స్వేచ్ఛా స్మృత్యం చేస్తున్నాను నేను విశ్వసనీయ గాలుల్లో ఎగురాడే వనిత పక్షల రెక్కల రెవరెవరోంచి అమృతాన్ని అన్వేషిస్తున్నాను నేను -ముత్యాల

కవిత్వముక తీరని దాహం
పాదముద్రలు చెరిగినప్పుడు....
చూపు అగ్నియనవోల అంతా నిశ్శబ్దమే
అడుగు స్పందించినవోల అంతా మానమే
మనిషి చీకటల పీఠికలనుపున్నాడు ఇది ప్రవాసమే
మానం కటికలోంచి చూస్తే
భూమి ఒక అనార ప్రతీతం కనిపిస్తుంది
తరంగా నిశ్శబ్దాన్ని తరగని చీకటి చూస్తాన్ని
సంతరించుకున్న శాసనాల కన్నులుండి
స్వశాసనంలో తిరుగాడే దిగులు గారి అలల మాన రోదనలా వినిపిస్తుంది క్షణం క్షణం
ఇక్కడ ఒక చేదు నిజాన్ని రోడ్లవెలు ఒడుపుకొనింది అధికారం
అన్ని విశ్వతలాలును వొంటిపీఠ ప్రదర్శించి
నగ్నంగా నిలబడింది మానవత
దేహమీద ఎత్తు పల్లాలకు "పరే నేలో" వేలాడేసింది ఆకలి
అలోపస్థి అనుభూతుల్ని వివేచనా వివేచనని
అవినాన్ని అవేశాన్ని తెగనరుక్కొని
నిలుస్తూ తెగనరుక్కొని
వో వాతేన్ని ఆక్షరాశీలించి నిస్సగ్నగా నిలుచింది గుండె
కడుపు చేతుల్లో దాచుకుని
రేపకానం దేదో చూపులు తెలిచింది పసికమ్మ
వట్టెడు మెరుకుల అధారం కోసం
రెండు లేత కాళ్ళు
బతుకు సర్వస్వ తీగల మీద అడుగున్నాయి అబగా.
కచ్చితంగా క్షణం క్షణమే ఇక్కడ
జీవితం ఇక్క పాపాల్లో నిండా మోసపోయింది
వెదాలా, వెదాల మీద అద్దిన మాటలు
కట్టు, కట్టుమీద అతికించిన చూపులు
చేతుల కదలికల్లో చిరునవ్వుల మెరుపుల్లో
ముఖమీద నిడం కలకల్లో
పొడరూ పూసుకున్న మానంలో
గుంపులో విడించుకున్న ప్రవాసంలో మోసం, మోసం, మోసం.
భూమీద ఇప్పుడు నిద్రలేపు
జాన పాదముద్రలేపు
పాత్రులను బతుకు చీల్చేపు
అలు చిరదా ఇలు చిరదా
అన్ని కదలికలూ వొట్టి పట్టి
పొడగా సాగిన నిఘాకన్నులా తెరుచుకుంది రాదారి.
చూపు అగ్ని చోల
అడుగు కదలి చోల
అంతా నిశ్శబ్దమే
అదృశ్యమే
అంతా ప్రవాసమే.
-అప్పర్

